

Persbericht

Luxemburg, 7 december 2017

Mkb-leninggaranties: positieve resultaten, maar betere gerichtheid op de doelgroep en coördinatie met nationale regelingen nodig, aldus EU-controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer werd de omvang van twee EU-leninggarantieprogramma's vastgesteld zonder een uitgebreide analyse van marktbehoeften en hadden te veel ondernemingen die er gebruik van maakten, niet echt een gegarandeerde lening nodig. Desondanks groeiden ondernemingen die een gegarandeerde lening ontvingen. Bij een aanzienlijk deel van de ondernemingen die een innovatiegerelateerde gegarandeerde lening ontvingen, was slechts sprake van een beperkte mate van innovatie, aldus de controleurs. Dit komt niet overeen met de focus op en ambitie voor prestaties van topniveau, zoals staat beschreven in de verordening. De controleurs merken ook op dat de Europese Commissie nog niet voldoende bewijs heeft geleverd voor de impact van de leninggaranties en de kosteneffectiviteit ervan. De Commissie heeft weliswaar de algehele verantwoordelijkheid voor de programma's, maar de uitvoering ervan is aan het Europese Investeringsfonds (EIF) toevertrouwd.

De controleurs analyseerden of de EU-leninggaranties de groei en innovatie van kleinere ondernemingen ondersteunden door te zorgen dat zij toegang tot financiering kregen. Zij onderzochten de twee centraal beheerde instrumenten die momenteel operationeel zijn: de mkb-garantiefaciliteit InnovFin voor ondernemingen waarin onderzoek en innovatie centraal staan, en de leninggarantiefaciliteit. Voor de periode 2014-2020 wordt verwacht dat er vanuit de EU-begroting 1,78 miljard euro wordt verstrekt ter dekking van zowel de toekomstige verliezen op leningen als de kosten voor het beheer van de instrumenten. Dit cijfer stijgt tot 3,13 miljard euro wanneer de aanvullende financiering uit het EFSI, het Europees Fonds voor strategische investeringen, wordt meegerekend. De financiële omvang van de twee instrumenten is betrekkelijk bescheiden vergeleken met de middelen die door de EU worden verstrekt voor nationale mkb-garantieregelingen in het kader van de structuurfondsen en de middelen die door de lidstaten zelf worden verstrekt.

"Onze controleurs constateerden dat er behoefte is aan een betere gerichtheid op levensvatbare ondernemingen die geen toegang tot financiering hebben evenals ondernemingen die onderzoek uitvoeren en innoveren met veel potentie om resultaten van topniveau te behalen," aldus Neven Mates, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. "De regelingen moeten ook worden afgestemd op vergelijkbare regelingen op nationaal niveau".

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer.

Het volledige verslag is terug te vinden op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

In vergelijking met het verleden gingen de werkzaamheden in het kader van garantie-instrumenten al snel van start, stellen de controleurs. Hoewel de beschikbare EU-middelen substantieel toenamen, betrof de uitgevoerde beoordeling van marktbehoeften niet alle garantie-instrumenten en bleek niet uit de beoordeling hoe de instrumenten moesten inspelen op deze behoeften. Tot dusver heeft de Commissie slechts beperkt bewijsmateriaal verstrekt met betrekking tot de doeltreffendheid van eerdere leninggarantie-instrumenten, terwijl de hoogte van de kosten en van de aan het EIF betaalde vergoedingen niet voldoende werd onderbouwd. Hoewel de beoordelingsregelingen voor de huidige instrumenten zijn verbeterd, blijft een aantal tekortkomingen bestaan, zoals het gebrek aan gegevens voor het beoordelen van het effect op innovatieactiviteiten en de beperkte ruimte voor het onderzoeken van de regelingen door middel van academisch onderzoek.

Uit een voor Frankrijk verrichte econometrische studie bleek dat leninggarantie-instrumenten de groei van ondernemingen bevorderden wat betreft totale activa, omzet, personeelsaantallen en productiviteit. De effecten waren groter voor kleinere en jongere ondernemingen, d.w.z. ondernemingen die waarschijnlijk meer moeite zouden hebben gehad om zonder de garantie een lening te verkrijgen. Dit heeft belangrijke gevolgen voor het selecteren van begunstigden in het kader van de instrumenten.

De controleurs stelden vast dat een aanzienlijk deel van de begunstigde bedrijven in hun steekproef, die betrekking had op negen lidstaten, geen moeite zou hebben gehad om toegang tot financiering te krijgen en dus geen gegarandeerde lening nodig had. Van het lenen aan ondernemingen die toegang hadden tot financiering was vooral sprake bij private financiële intermediairs in het kader van de mkb-garantiefaciliteit InnovFin. Door ondernemingen te ondersteunen die al toegang hebben tot commerciële leningen ontstaat het risico dat de EU-instrumenten met de particuliere sector concurreren, aldus de controleurs.

Het is de bedoeling dat de mkb-garantiefaciliteit InnovFin gericht is op ondernemingen die onderzoek uitvoeren en innoveren met veel potentie om resultaten van topniveau te behalen. Twee derde van de ondernemingen in onze steekproef ontwikkelde echter slechts standaardproducten of -processen, of innoveerde helemaal niet.

De controleurs stelden opnieuw een sterke tweedeling vast tussen intermediairs uit de particuliere en de publieke sector: intermediairs uit de publieke sector presteren veel beter qua gerichtheid op ondernemingen in kennisintensieve sectoren, of anders gezegd op ondernemingen waarvan het waarschijnlijker is dat ze innoveren.

Tot slot merken de controleurs op dat soortgelijke instrumenten al op grote schaal bestaan in de meeste lidstaten, wat belangrijke gevolgen heeft voor de EU-regelingen en vraagt om verbeteringen in de uitvoering ervan. We verwachten dat de Commissie ingaat op het merendeel van onze aanbevelingen met betrekking tot mogelijke opvolgers van de huidige instrumenten in het kader van het aankomende meerjarig financieel kader. Concreet moet de Commissie:

- een betere selectie toepassen, gericht op levensvatbare ondernemingen die onvoldoende toegang hebben tot financiering;
- in het geval van de mkb-garantiefaciliteit InnovFin waarborgen dat de ondernemingen waarop zij zich richt, innovatiever zijn;
- een uitgebreide evaluatie verrichten van de doeltreffendheid van de vorige en huidige garantie-instrumenten en een evaluatie vooraf uitvoeren van de mogelijke opvolgers;
- vaststellen hoe centraal beheerde instrumenten het best kunnen voorzien in de marktbehoeften door te zorgen voor coördinatie met nationaal en regionaal gefinancierde instrumenten.

Noot voor de redactie

Al bijna twintig jaar helpt de EU Europese kleine en middelgrote ondernemingen om toegang te krijgen tot schuldfinanciering door leninggaranties af te geven. De garanties worden aangeboden aan financiële

intermediairs waarvan wordt verwacht dat deze meer leningen verstrekken aan levensvatbare ondernemingen die anders moeite zouden hebben om leningen te krijgen. Om deze ondernemingen te helpen, verstrekt de EU middelen aan twee centraal beheerde garantie-instrumenten en cofinanciert zij, in het kader van het cohesiebeleid, soortgelijke instrumenten die door nationale of regionale autoriteiten zijn opgezet. De lidstaten verstrekken ook hun eigen middelen voor vergelijkbare regelingen.

In 2016 besloten de Commissie, de Europese Investeringsbank en het EIF om een deel van de begrotingsmiddelen van het EFSI beschikbaar te stellen om de EU-bijdrage voor de twee instrumenten aan te vullen.

Speciaal verslag nr. 20/2017 “Door de EU gefinancierde leninggarantie-instrumenten: positieve resultaten, maar betere gerichtheid op begunstigden en coördinatie met nationale regelingen zijn nodig” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (www.eca.europa.eu).